

Učebné osnovy so vzdelávacím štandardom

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	Základná škola Kláry Jarunkovej, Kolkáreň 7/12, Podbrezová
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	5 rokov

ČASOVÝ ROZSAH VÝUČBY (V HODINÁCH)													
Počet hodín za 5. – 9. ročník		Rozloženie do ročníkov										Spolu	
		piaty		šiesty		siedmy		ôsmy		deviaty			
RUP*	PDH**	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	za štúdium
23	1	5	165	5	165	5	165	5	165	5	165	25	825

RUP* - rámcový učebný plán, **PDH**** - použité disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru. Vo vyučovacom predmete sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia v siedmom ročníku o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na upevňovanie poznatkov z predmetu slovenský jazyk, na prehĺbenie praktických zručností, čítanie s porozumením a rozvoj komunikačných schopností.

Charakteristika predmetu

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Základným princípom osnovania obsahu literárnej zložky je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Ciele predmetu

- Poznať a chápať jazyk ako vnútorne štruktúrovaný a ucelený systém
- Poznať bohatosť jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazyk. systému
- Funkčne využívať jazykové a mimojazykové prostriedky písaných a ústnych prejavov
- Zvyšovať jazykovú kultúru písomných aj ústnych prejavov žiakov v praxi
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov a vnímať krásu umeleckého slova
- Získať základnú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch, žánroch a útvaroch jednotlivých štýlov
- Rozvíjať čitateľskú gramotnosť a tvorivé písanie aj formou regionálnych prvkov- záujem o kultúru a kultúrnu identitu svojho národa a poznanie vlastného regiónu
- Rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov

Cieľové kompetencie – jazyková zložka

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
- Reprodukovať umelecký aj vecný text .

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu. Analytické a syntetické zručnosti.

- Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

- Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- Ústne prezentovať vlastný text.
- Napísať slávnostný príhovor, úradný životopis
- Dokončiť neukončené prozaické dielo.
- Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.
- Rozvíjať tvorivé zručnosti aj formou regionálnych prvkov.

Informačné zručnosti

- Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Predmetové kompetencie

Cieľové kompetencie – literárna zložka

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

- Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analytické a interpretačné zručnosti

- Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
- Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- Ilustrovať umelecký text.

- Napísať kratší prozaický útvar, básnický text, scenár.
- Inscenovať kratší dramatický text. Informačné zručnosti.
- Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- Budovať si vlastnú knižnicu.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

- **Poznávacie (kognitívne):**
 - používať kognitívne operácie,
 - učiť sa sám aj v skupine,
 - kriticky myslieť,
 - formulovať a riešiť problémy,
 - tvorivo myslieť.
- **Komunikačné:**
 - tvoriť, prijať a spracovať informácie,
 - vyhľadávať a sprostredkovať informácie,
 - formulovať svoj názor a argumentovať,
 - verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.
- **Interpersonálne (sociálne):**
 - akceptovať skupinové hodnoty,
 - tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín,
 - spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami,
 - vžiť sa do pocitov a konania inej osoby.
- **Intrapersonálne (osobostné):**
 - vytvárať a reflektovať vlastnú identitu,
 - vytvárať vlastný hodnotový systém,
 - regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

5. ročník

Tematické celky

Jazykové témy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

Významová/lexikálna rovina Tvarová/morfologická rovina jazyka

Syntaktická/skladobná rovina

Sloh

Jazykoveda a národný jazyk

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Čítanie s porozumením	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview 	<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii, - na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch, - samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie, - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečia • jednovýznamové a viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • hlavná myšlienka • téma • poznámky/konspekt 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie, - na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu, - vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber, - obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu, - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek, - vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek, - prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti, - vyjadriť názor na prečítaný text, jasne

	sformulovať svoj čitateľský zážitok,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní, - identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov, - posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh • vzor: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzor: žena, ulica, dľaň, kosť • vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená • akostné, vzťahové • stupňovanie • vzor: pekný, cudzí 	<ul style="list-style-type: none"> - pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), - určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť, - samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu, - vysvetliť úlohu slovík v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise, - vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu, - vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte,
Písanie	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview 	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania, - na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznámky /konspekt 	<ul style="list-style-type: none"> - urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti, - rozlíšiť interview od bežného rozhovoru, - vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému, - samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť, - charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s

<ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • slovosled 	<p>ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte, - rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte, - rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte, - pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku, - samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznámky /konspekt 	<ul style="list-style-type: none"> - v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte, - zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte, - odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre, - samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvároch pri transformácii z jedného žánru do druhého,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</p> <p>splyvavá/viazaná výslovnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu • dôraz • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • podstatné mená – ohybný slovný druh • vzory: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzory: žena, ulica, dľaň, kosť • vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená: akostné, vzťahové • stupňovanie • vzory: pekný, cudzí • predložková väzba • slovosled 	<ul style="list-style-type: none"> - skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu, - nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom, - prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte, - napísať čistopis,
Hovorenie	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty,

<p>pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • argument, dokazovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie, - samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť. - samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému, - podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď, - použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, - v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje, - v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu. - správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznámky/konspekt • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • slovosled 	<ul style="list-style-type: none"> - vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov, - v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie, - samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu, - počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi, - vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov, - samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk 	<ul style="list-style-type: none"> - v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať, - v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku.

6. ročník a 7. ročník

Tematické celky:

Jazykové témy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

Významová/lexikálna rovina Tvarová/morfologická rovina jazyka

Syntaktická/skladobná rovina

Sloh

Jazykoveda a národný jazyk

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Čítanie s porozumením	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • priama reč, uvádzacia veta • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné • projekt <p><u>7. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) 	<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii, - na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch, - samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie, - uplatňuje prozodické vlastnosti reči pri čítaní textov, - správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo • tvorenie slov skladaním, zložené slová • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie, - na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu, - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam, - v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná, - na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v

<p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová – slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová • skratky • pointa 	<p>jazykových slovníkoch,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam daných pojmov, - vytvoriť text a zmysluplne v ňom používať cudzie slová, - určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu, - v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak, - určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo, - prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti, - vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie <p><u>7. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní, - vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec, - určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi, - určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie),
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvrätané, nezvrätané; plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviiek: miesta, času, spôsobu, príčiny • stupňovanie prísloviiek • predložky: vokalizácia 	<ul style="list-style-type: none"> - pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu, - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu, - na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet. - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť, - vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviiek v texte, - identifikovať jednotlivé chyby a opraviť ich,

<ul style="list-style-type: none"> • citoslovčia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pomnožné podstatné mená: rod • číslovky – ohybný slovný druh • delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné • skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád • slovesá: ohybný slovný druh • slovesá: jednoduchý – zložený tvar • vid: dokonavý, nedokonavý • spojky – neohybný slovný druhy • holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná 	
Písanie	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, • projekt <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf 	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania, - vysvetliť význam daných pojmov, - na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru, - z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky,

<ul style="list-style-type: none"> • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • projekt <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf 	<ul style="list-style-type: none"> - pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. - pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová – slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová 	<ul style="list-style-type: none"> - - prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie, - vysvetliť význam daných pojmov, - vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte, - pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie, - vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací, zhoda <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať

<p>TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia <u>6. ročník:</u> <u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf 	<p>informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte, - v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu, - zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte, - z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia <u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • projekt <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf 	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre, - samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia <u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • projekt <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf 	<ul style="list-style-type: none"> - skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu, - opraviť texty vytvorené niekým iným, - nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom, - prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu, - zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte; pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá, - vytvoriť čistopis, - zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť,

	<p>- samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu,</p>
<p>Hovorenie</p>	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • gestikulácia, mimika, postoj • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová – slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová • skratky • komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ • efektívna komunikácia • asertívna komunikácia 	<ul style="list-style-type: none"> - sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky, - samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie, - samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť, - samostatne sformulovať text na určenú tému, - podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď, - použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, - v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje, - vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky, - správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu, - posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii, - použiť správne výrazové prostriedky na vyjadrenie vlastného názoru, vie presvedčivo argumentovať, kriticky hodnotiť a vysloviť argumenty na svoju obhajobu. - zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz • gestikulácia, mimika, postoj 	<ul style="list-style-type: none"> - vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov,

<p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu 	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • slangové slová • nárečové slová • domáce slová –slova cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy 	<p>-- v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie,</p>
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviak • predložky: vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • pomnožné podstatné mená: rod • číslovky – ohybný slovný druh 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu, - vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov, - počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi, - samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text, - na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvary a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera,

<ul style="list-style-type: none"> • delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné; • skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád • slovesá – ohybný slovný druh • slovesá: jednoduchý – zložený tvar • vid: dokonavý, nedokonavý • spojky – neohybný slovný druhy • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná 	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg • gestikulácia, mimika, postoj <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • sila hlasu • artikulácia • komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ • efektívna komunikácia • asertívna komunikácia 	<ul style="list-style-type: none"> - v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. - správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk, - správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li, - primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim,

8. ročník a 9. ročník

Tematické celky

Jazykové témy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

Významová/lexikálna rovina Tvarová/morfologická rovina jazyka

Syntaktická/skladobná rovina

Sloh

Jazykoveda a národný jazyk

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Čítanie s porozumením	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výt'ah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba – systematizácia • odborné slová • náuka o významovej rovine jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: - v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie, - na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodíť hlavnú myšlienku, - vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam, - analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte, - vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek, - prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti, - vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výt'ah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník</u></p> <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní, - rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi, - na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov, - identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu, - na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov,

opisný, výkladový	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, prístavok, oslovenie • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • častice: neohybný slovný druh • vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezgodný), prístavok • jednoduché súvetie • interpunkcia <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zápor v slovenčine • súdržnosť textu • jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • morfológia/tvaroslovie • syntax/skladobná rovina jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> - pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu, - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu, - na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie), - vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte, - určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť, - vysvetliť stylistickú funkciu zámen a častíc v texte,
Písanie	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • výťah • prihláška • úradný/štruktúrovaný životopis • slávnostný prejav 	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania, - na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner,

<p><u>9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • odborný opis • úradný list • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový • výklad • úvaha 	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník, 9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu, - vysvetliť význam daných pojmov, - pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii, - pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus <p><u>9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba – systematizácia • odborné slová • náuka o významovej rovine jazyka • národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, 	<ul style="list-style-type: none"> - využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie, - vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku,

<p>opisný, výkladový</p>	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, prístavok, oslovenie • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy • predmet • príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny • prívlastok: zhodný, nezhodný • prístavok • interpunkcia <p><u>9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • súdržnosť textu • zápor v slovenčine • syntax/skladobná rovina 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu, - správne tvoriť vety so záporom, - samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu, - v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník, 9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový 	<ul style="list-style-type: none"> - v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte, - vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte, - z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník, 9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový 	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať a odlišiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov, - aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého,

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výt'ah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, prístavok, oslovenie • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená: ohybný slovný druh; skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • neohybné slovné druhy – častice • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezuhodný), prístavok • interpunkcia <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis • spojovník, pomlčka • interpunkčné znamienka • zápor v slovenčine • súdržnosť textu • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • morfológia/tvaroslovie • syntax/skladba 	<ul style="list-style-type: none"> - skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu, - nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom, - prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu, - zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte; pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá, - vytvoriť čistopis, - skontrolovať texty vytvorené niekým iným, - spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť,
Hovorenie	
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výt'ah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky, - samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii, - samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich

<p>informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, oslovenie, prístavok • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus • slávnostný prejav <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rétorika • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný • výklad • úvaha • národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia 	<p>výstižne a zrozumiteľne,</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému, - samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, - v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje, - pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky, - správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu, - zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus <p><u>9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba – systematizácia • odborné slová • náuka o významovej rovine jazyka • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia 	<ul style="list-style-type: none"> - vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov, - v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - - tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu, - - vo svojom prejave používať správne tvary

<p>jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia</p> <p><u>8. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, prístavok, oslovenie • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • častice: neohybný slovný druh • jednoduché súvetie <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zápor v slovenčine • súdržnosť textu • jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • morfológia/tvaroslovie • syntax/skladobná rovina jazyka 	<p>ohybných a neohybných slovných druhov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam daných pojmov, - počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi, - vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu, - vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu, - zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p> <p><u>8. ročník, 9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rétorika 	<ul style="list-style-type: none"> - v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať, - funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. - vysvetliť význam daných pojmov, - primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.

5. ročník

Tematické celky

Literárne témy :

Všeobecné pojmy

Literárne žánre

Štruktúra diela

Metrika

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň</p> <p><u>5. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pieseň • rytmus • personifikácia/zosobnenie • epiteton • refrén • téma 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: - recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - vysvetliť pojem rytmus v básni, - vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte, - vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte, - vytvoriť personifikáciu, epiteton, - analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text</p> <ul style="list-style-type: none"> • nonsens 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, - vysvetliť pojem nonsens, - na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu,. - vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu, - analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka</p> <ul style="list-style-type: none"> • filmová/televízna rozprávka • téma • scenár • scenárista • režisér • herec • dramaturg 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom, - vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou, - vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu.

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela, - na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela, - na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela, - na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela, - na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela, - vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo, - zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): ľudová povesť; autorská povesť; legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudová povesť • autorská povesť • legenda • téma • rozprávač 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda, - vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou, - dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou, - vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende, - na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela, - na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela, - na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela, - na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo, - vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia</p> <ul style="list-style-type: none"> • náučná literatúra • encyklopédia 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia, -na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť, - vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii, - vytvoriť encyklopedické heslo, - v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel, -získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.

6. ročník a 7. ročník

Tematické celky:

Literárne témy :

Všeobecné pojmy

Literárne žánre

Štruktúra diela

Metrika

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; prozaický text</p> <p><u>6. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • príslovie • porekadlo • pranostika • anekdota <p><u>7. ročník</u></p>	<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad, - vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky, - vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. - funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte, - vytvoriť krátky vtipný príbeh; pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo, - vytvoriť báseň na základe vlastných umelec. jazykových prostriedkov, - sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného textu,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka</p> <p><u>6. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • bájka <p><u>7. ročník</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - vysvetliť pojem bájka, - vyvodíť z bájky mravné ponaučenie. - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báj; poviedka; balada</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • báj • poviedka • balada • kompozícia literárneho diela • vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov, - v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela, - vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať

<ul style="list-style-type: none"> • spôsob rozprávania: ja-rozprávanie, onrozprávanie • anekdota • humor <p><u>7. ročník</u></p>	<p>hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní, - na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť, - vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície, - rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. - transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak, - analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrodružná literatúra <p><u>7. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • umelecká literatúra 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra, - nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhlasová hra • monológ 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom, - vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou, - na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky, - na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky, - určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, - dramatizovať text s doslovnou reprodukciou replík s využitím modulácie hlasu priamej reči, - transformovať dramatický literárny text na prozaický, - vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky,

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; populárna pieseň</p> <p><u>6. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • populárna pieseň • verš • rým: striedavý, združený, <p><u>7. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rým: prerývaný, obkročný • voľný verš 	<ul style="list-style-type: none"> - recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť, - vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom, - vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte, - vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým, - analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky, - vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo, - vyhľadať informácie o autoroch a ich dielach. - graficky zaznačiť a pomenovať združený, striedavý, obkročný rým.

8. ročník a 9. ročník

Tematické celky:

Literárne témy :

Všeobecné pojmy

Literárne žánre

Štruktúra diela

Metrika

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba</p> <p><u>8. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika • modlitba • básnická otázka • metafora <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spoločenská lyrika • reflexívna lyrika 	<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, - vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov, - určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru, - určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady, - vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra</p> <p><u>8.ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka • diel • vedecko-fantastická literatúra • literatúra faktu • vedecko-populárna literatúra <p><u>9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • epika: aforizmus • vonkajšia kompozícia literárneho diela 	<ul style="list-style-type: none"> - plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, - vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov, - určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru, - určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť, - vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, - transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatinovanom čítaní, - na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť, - vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície, - analyzovať umelecký text z hľadiska témy,

	<p>vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie,</p> <p>- vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,</p>
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dráma: dramatické dielo; tragédia, komédia, činohra</p> <p><u>8. ročník, 9. ročník</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dráma: tragédia, komédia, činohra • dejstvo 	<p>- plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť,</p> <p>- výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom,</p> <p>- vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov,</p> <p>- určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru,</p> <p>- vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi,</p> <p>- transformovať dramatický literárny text na prozaický,</p> <p>- vytvoriť krátky dramatický text,</p> <p>- na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť,</p> <p>- analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie,</p> <p>- vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>

Metódy a formy práce

- 1) Motivačné metódy – motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, aktualizácia obsahu
- 2) Expozičné metódy – rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, brainstorming
- 3) Problémové metódy – heuristická metóda, projektová metóda, Gordonova metóda (hľadanie riešenia problému)
- 4) Práca s knihou a textom – čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií
- 5) Aktivizujúce metódy – diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, skupinové vyučovanie,
- 6) Fixačné metódy – metódy opakovania a precvičovania, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikatívno – poznávacom princípe, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom triedení a systematizovaní analyzovaných javov. Tento postup vedie k zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Pri poučkách, definíciách, charakteristikách nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie, aby sa žiaci naučili využívať poznatky a precvičovaný jazykový jav pri tvorení

vlastných textov. Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejsť pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky. Obsah a rozsah domácich úloh má rešpektovať zásadu primeranosti veku, to znamená, že žiak nemá písať úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo má byť domáca úloha zameraná na precvičenie jazykových javov, ktoré sú náročné na vnímanie. V slohovej časti má byť úloha zameraná na prípravu jazykového materiálu a konceptu, alebo na upravenie konceptu na čistopis. Pri písaní diktátov sa dodržiavajú zásady diktovania. Pravopisnému diktátu predchádza príprava formou nácvičných diktátov. Je v právomoci učiteľa, koľko nácvičných diktátov bude predchádzať kontrolnému diktátu a aký typ diktátu to bude, aj akou formou sa bude realizovať. Dôležitá je analýza nedostatkov v diktáte. Na písanie diktátu a opravu sa odporúčajú 2 hodiny. Slohové jazyky sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo – tematického osnovania v literatúre s dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa / má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia /. Slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom. Spolu s opravou sa odporúčajú 3 hodiny. Odporúča sa používanie korektorských značiek, je dôležitá analýza nedostatkov v písomnej práci. Pri ústnych prejavoch je potrebné upozorňovať žiakov na správnu výslovnosť, spisovné vyjadrovanie, na správne slová a tvary, štylistickú primeranosť výberu jazykových prostriedkov, slovesné väzby.

Zameranie diktátov a písomných prác

Ročník	Počet	Zameranie diktátov	Rozsah
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznamových slov
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznamových slov
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznamových slov
8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznamových slov
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznamových slov

Ročník	Počet	Zameranie písomných prác
5. ročník	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	2	✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	2	✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	2	✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	2	✓ výklad ✓ úvaha

Učebné zdroje

učebnice:

KRAJČOVIČOVÁ, J.- CATLÍKOVÁ, M.- ŽIGOVÁ, L.: Slovenský jazyk pre 5. – 9. ročník, Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

PETRIKOVÁ, D.- TRUTZ, R.: Literárna výchova pre 5. – 9. ročník základných škôl, Bratislava: Poľana, 2006

Pracovné zošity:

Tak-tik: Hravá slovenčina, Hravá literatúra

časopisy, odborná literatúra, materiálno-technické a didaktické prostriedky

slovníky (synonymický, frazeologický, Pravidlá slov. pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka)

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 s účinnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Prospech žiaka v danom predmete sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – výborný,

2 – chváľitebný,

3 – dobrý,

4 – dostatočný,

5 – nedostatočný.

Hodnotenie testov a previerok

100% - 90% - výborný

89% - 75% - chváľitebný

74% - 50% - dobrý

49% - 30% - dostatočný

29% - nedostatočný

Hodnotenie diktátov

0 – 1 chyba – výborný

2 – 3 chyby – chváľitebný

4 – 7 chýb – dobrý

8 – 10 chýb – dostatočný

11 a viac chýb – nedostatočný

Hodnotenie písomných prác

SLOHOVÉ PRÁCE HODNOTIŤ PODĽA TÝCHTO KRITÉRIÍ:

1. Vonkajšia forma = max. 4 body

- čitateľnosť – zreteľné odlišenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
- zreteľné grafické členenie odsekov – 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
- prepísanie práce z konceptu do čistopisu za daný časový limit
- čistota textu bez škrtnutia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
- dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov 23
- dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov

2. Vnútna forma = max. 20 bodov

OBSAH = max 4 body

- dodržanie témy – použitie kľúčových slov z názvu
- myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA = max 4 body

- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- nadväznosť a logickosť textu

JAZYK = max. 4 body

- správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovies, pádové koncovky
- syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

PRAVOPIS = max. 4 body

4 body 0 – 4 chyby

3 body 5 – 8 chýb

2 body 9 – 12 chýb

1 bod 13 – 16 chýb

0 bodov 17 a viac chýb

/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámych javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL = max. 4 body

- správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- tvorivosť – tvorivá lexika
- pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = max. 4 body

- celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- práca by nemala obsahovať nelógické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov sa uprednostňuje prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom.

Písomnou formou sa kontroluje a hodnotí osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu.

Pri praktických aktivitách je slovné hodnotenie – tvorba projektov, slohových prác. Kontroluje a hodnotí sa úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností. Hodnotí sa úroveň poznatkov z jednotlivých jazykových rovín,

ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne i syntactickej normy. Ďalej sa hodnotí pohotovosť pri práci s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov o jazyku pri tvorbe vlastných textov a prejavov. Hodnotí sa celková jazyková úroveň a kultivovanosť jazykového prejavu ústneho i písomného.

Pri hodnotení žiakov s poruchami písania /dysgrafia/, čítania /dysleksia/, výslovnosti /dyslália/ a s telesným postihnutím sa dodržiavajú špecifické prístupy pri zadávaní domácich úloh, pri písaní diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii.

Priemer známok v elektronickej žiackej knižke je počítaný váženým priemerom.

Váha známok:

Jazyková zložka - diktáty 2x, bleskovky 1x, sloh 1x, písomné práce 3x, ústne odpovede 2x, previerky 2x, aktivita 0,5x.

Literárna zložka - umelecký prednes 2x, ústne odpovede 2x, bleskovky 1x, previerky 1x, aktivita a čitateľský denník 0,5x.